

สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

เขตการศึกษา 12

นายสมภพ อุณหชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-914-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019338

119140456

STATE AND PROBLEMS OF ORGANIZING IN-SCHOOL SUPERVISORY ACTIVITIES
IN PRIMARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF
THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION,
EDUCATIONAL REGION TWELVE.

MR. SOMPOP OUNHACHAT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-914-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
เขตการศึกษา 12

โดย

นายสมภพ อุณหชาติ

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชย์) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ดันดีเมธ)

สมภพ อุณหชาติ : สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 (STATE AND
 PROBLEMS OF ORGANIZING IN-SCHOOL SUPERVISORY ACTIVITIES IN PRIMARY
 SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY
 EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION TWELVE.) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.
 วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. 150 หน้า. ISBN 974-582-914-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายใน
 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 ผลการวิจัย
 พบว่า

กิจกรรมการนิเทศที่โรงเรียนส่วนใหญ่จัดได้แก่ การให้คำปรึกษาแนะนำ และที่จัดเป็นส่วนน้อยได้แก่
 การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งการดำเนินการจัดกิจกรรมการนิเทศ มีดังนี้

ในขั้นเตรียมการจัดกิจกรรมการนิเทศเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ ตลอดจนการเลือก
 กิจกรรมการนิเทศ โรงเรียนส่วนใหญ่จะคำนึงถึงปัญหาของโรงเรียนที่ต้องการแก้ไขเป็นหลักสำคัญและสอดคล้องกับ
 นโยบายของโรงเรียน มีการชี้แจงและให้ความรู้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน ในการจัด
 บุคลากรเข้าร่วมโครงการนิเทศจะจัดตามระดับชั้น และมีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องเพื่อขอ
 ความร่วมมือในการสนับสนุนการดำเนินงานตลอดจนการนิเทศติดตามโครงการจัดกิจกรรมการนิเทศภายใน

ในขั้นดำเนินการ พบว่า ผู้บริหารจัดประชุมชี้แจงการปฏิบัติงานตามโครงการทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรมี
 ความเข้าใจ ผู้บริหารและครูวิชาการจะเป็นผู้กำกับดูแลและนิเทศติดตามการปฏิบัติงานเพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆจาก
 การปฏิบัติงาน โดยใช้แบบบันทึกการปฏิบัติงานเป็นเครื่องมือติดตาม

ในขั้นประเมินผล พบว่า ผู้บริหารและครูวิชาการเป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยมีการประเมิน
 ผลเป็นขั้นตอน ตั้งแต่การเตรียมการ การดำเนินการ และเสร็จสิ้นการดำเนินงาน ซึ่งการประเมินผลนั้นใช้วิธี
 สอบถามบุคลากรผู้ปฏิบัติงานแล้วบันทึกข้อมูลที่ได้ในแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน

การปรับปรุงการดำเนินงาน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ให้คณะครูร่วมอภิปรายและระดมความคิดเพื่อ
 รวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานที่ผ่านมาและนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการดำเนินงานครั้งต่อไป

ปัญหาการดำเนินงาน ได้แก่ บุคลากรไม่เพียงพอและปฏิบัติงานไม่เต็มที่ทั้งนี้เนื่องจากมีข้อจำกัดใน
 เรื่องเวลา ขาดแคลนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ตลอดจนอาคารสถานที่ไม่สะดวกต่อการดำเนินงานบางกิจกรรม ขาด
 การวางแผนที่ดี ขาดการนิเทศติดตาม และการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งขาดเครื่องมือวัดและประเมินผล
 ที่มีคุณภาพ รวมไปถึงขาดแคลนวิทยากร และผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการดำเนินงานในรูปแบบ
 ใหม่ ๆ

ภาควิชา บริหารการศึกษา
 สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
 ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิติ *[Signature]*
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อ.ค.ท. บุญสวัสดิ์
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม -

C 441791 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPEMENT

KEY WORD : SUPERVISORY ACTIVITIES/ ORGANIZING/ PRIMARY SCHOOLS

SOMPOT OUNHACHAT : STATE AND PROBLEMS OF ORGANIZING IN-SCHOOL SUPERVISORY ACTIVITIES IN PRIMARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION TWELVE. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. VALAIRAT BOONSWASDI, 150 pp. ISBN 974-582-914-5

The research was to study the state and problems of organizing in-school supervisory activities in primary schools under the jurisdiction of the Office of the National Primary Education Commission in Education Region Twelve. Research finding indicated that

Supervisory activities organized in most schools was giving suggestion and the least was an action research. The organizing in-school supervisory activities were as follows :

Preperation stage, administrators and teachers chose supervisory activities that were compatible with their goals and policies. Most schools tried to solve their most important problems. Administrators explained the in-school supervisory activities to the teachers, chose the personnel from each grade level who would work together on the supervisory project, and coordinated with district educational officials to get their cooperation and support for the program.

Implementation stage, the administrators held a meeting to explain the project to the teachers. The administrators and academic teachers supervised the teachers who carried out the project and collected and recorded data from the project.

Evaluation stage, the administrators and academic teachers evaluated the teachers who carried out the project. Three steps were evaluated. The first was preparation. The second was implementation. And the third was post-implementation. The administrators and academic teachers interviewed the teachers who carried out the project and recorded the information on an evaluation form.

The final step, school personnel discussed the project together and brain stormed in order to solve problems and use the data they collected to improve the next supervisory activities project.

Common problems with in-school supervisory activities were a lack of personnel ; personnel who were uncooperative because they were overworked and had insufficient time, money and equipment and because workshops were scheduled at inconvenient times ; poor planning as a result of administrators' and teachers' lack of ability ; lack of continued assesment and follow-up ; lack of quality evaluation equipment ; and a lack of knowledge about new methods of organizing supervisory activities.

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา.....

สาขาวิชา..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร.....

ปีการศึกษา..... 2535.....

ลายมือชื่อนิติ..... *พิมพ์ พิมพ์*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *พิมพ์ พิมพ์*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่างๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอด ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เข็วรัตนพงษ์ อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช อาจารย์สวัสดิ์ จงกล และ คณาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษาที่ได้กรุณาให้ความรู้ และคำแนะนำอันมีคุณค่ายิ่ง ตลอดเวลาที่ได้ศึกษาอยู่ ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่านซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบเครื่องมือ ในการวิจัย ตลอดจนอาจารย์ วราภรณ์ บางเลี้ยง และเพื่อนนิสิตภาควิชาบริหารการศึกษา รุ่นที่ 29 ผู้ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ เป็นกำลังใจที่ดีตลอดการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ คุณธนา เรืองโชติวิทย์ ผู้ให้การสนับสนุนในด้านการเงิน ดร.ปราโมทย์ โคจิศุภกร และ คุณสง่า นิรมิตศิริพงศ์ ผู้ให้ความช่วยเหลือในการจัดทำ แบบสอบถามและเอกสารในการวิจัย และเนื่องจากทุนวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุน อุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

เหนือสิ่งอื่นใด คือพระคุณบิดา-มารดา ผู้ให้แต่สิ่งที่ดี และเป็นกำลังใจแก่ลูก เสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สมภาพ อุณหชาติ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	6
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
การเสนอผลการวิจัย.....	8
2. หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความหมายของการนิเทศการศึกษา.....	10
หลักการนิเทศการศึกษา.....	12
ความหมายของการนิเทศศึกษามายในโรงเรียน.....	15
ความจำเป็นของการนิเทศศึกษามายในโรงเรียน.....	17
กระบวนการนิเทศศึกษามายในโรงเรียน.....	19
- การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ.....	20
- การวางแผนและกำหนดทางเลือก.....	21

บทที่

หน้า

- การสร้างสื่อและเครื่องมือ..... 22
- การปฏิบัติการนิเทศการศึกษา..... 23
- การประเมินผล..... 24
- การดำเนินงานนิเทศศึกษาศาษาในโรงเรียน..... 26
 - การเตรียมความพร้อมให้แก่ครูและผู้นิเทศ..... 26
 - การจัดทำโครงการนิเทศ..... 27
 - การดำเนินงานตามโครงการนิเทศภาษาใน..... 29
 - การประเมินผลการนิเทศภาษาในโรงเรียน..... 30
 - การประสานงาน..... 32
- กิจกรรมการนิเทศการศึกษา..... 34
 - หลักเกณฑ์การเลือกกิจกรรม..... 34
- บทบาทและหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศศึกษาศาษาในโรงเรียน.. 50
 - บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนกับการนิเทศภาษาในโรงเรียน..... 51
 - บทบาทและหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์กับการนิเทศภาษาในโรงเรียน..... 54
 - บทบาทและหน้าที่ของครูกับการนิเทศภาษาในโรงเรียน..... 54
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 56

3. วิธีดำเนินการวิจัย..... 59

- วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 59
- กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย..... 59
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 59
- การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 60
- การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 61
- การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล..... 62

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	63
ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมนิเทศการศึกษามหาวิทยาลัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12.....	63
ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษามหาวิทยาลัยในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา 12.....	64
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	101
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	101
วิธีดำเนินการวิจัย.....	101
- กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	101
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	101
- การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	102
- การวิเคราะห์ข้อมูล.....	102
สรุปผลการวิจัย.....	102
อภิปรายผลการวิจัย.....	106
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้.....	113
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	113
รายการอ้างอิง.....	114
ภาคผนวก.....	119
ประวัติผู้เขียน.....	150

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและรับคืน.....	61
2	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	64
3	การอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนประถมศึกษา.....	66
4	ประเภทกิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่จัดภายในโรงเรียน.....	67
5	การเตรียมการจัดกิจกรรมการนิเทศศึกษภายในโรงเรียน.....	70
6	การดำเนินการจัดกิจกรรมการนิเทศศึกษภายในโรงเรียน.....	75
7	การประเมินผลการจัดกิจกรรมการนิเทศศึกษภายในโรงเรียน.....	77
8	การเตรียมการจัดกิจกรรมการนิเทศศึกษภายในโรงเรียน.....	80
9	การดำเนินการจัดกิจกรรมการนิเทศศึกษภายในโรงเรียน.....	83
10	การประเมินผลการจัดกิจกรรมการนิเทศศึกษภายในโรงเรียน.....	86
11	การปรับปรุงการจัดกิจกรรมการนิเทศศึกษภายในโรงเรียน.....	87
12	ปัญหาการเตรียมการจัดกิจกรรมการนิเทศศึกษภายในโรงเรียน.....	88
13	ปัญหาการดำเนินการจัดกิจกรรมการนิเทศศึกษภายในโรงเรียน.....	89
14	ปัญหาการประเมินผลการจัดกิจกรรมการนิเทศศึกษภายในโรงเรียน.....	90
15	ปัญหาการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการนิเทศศึกษภายในโรงเรียน.....	91
16	ปัญหาการเตรียมการจัดกิจกรรมการนิเทศศึกษภายในโรงเรียน.....	92
17	ปัญหาการดำเนินการจัดกิจกรรมการนิเทศศึกษภายในโรงเรียน.....	95
18	ปัญหาการประเมินผลการจัดกิจกรรมการนิเทศศึกษภายในโรงเรียน.....	98
19	ปัญหาการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการนิเทศศึกษภายในโรงเรียน.....	99